

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit*

Jaarverslag 2023 NVWA-IOD

Inlichtingen en Opsporingsdienst van de NVWA

Datum 7 juni 2024
Status Definitief

Colofon

NVWA-IOD Jaarverslag 2023

directie Handhaven
divisie Inlichtingen- en Opsporingsdienst (IOD)
afdeling Opsporingsontwikkeling & inlichtingen

Catharijnesingel 5
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contact: info@nvwa.nl
Klantcontactcentrum NVWA, 0900-0388

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Resultaten	5
2.1 Opsporing	5
2.2 Team Criminele Inlichtingen	7
2.3 Intelligence	7
2.4 Analyse	8
2.5 Afpakken	9
2.6 Media en persbeleid	10
3 Thema's en prioriteiten	11
3.1 Voedselveiligheid	11
3.2 Milieucriminaliteit	11
3.3 Diergezondheid en dierenwelzijn	12
3.4 Attracties- en speeltoestellen	12
4 Bestuurlijke signaleringen	13
5 Afdoeningen OM/FP	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Afdoeningen	14
6 Ernstige fraude melden	16

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van de uitvoering van het handhavingsarrangement 2023 van de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD)¹.

NVWA-IOD

De NVWA-IOD doet strafrechtelijk onderzoek naar grootschalige criminaliteit die een gevaar vormt voor de voedselveiligheid, volksgezondheid, milieu, de gezondheid van planten en dieren en producten in Nederland. Zij doet dat onder leiding van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM). De NVWA-IOD werkt daarbij samen met de politie, marechaussee, rijksrecherche en de andere bijzondere opsporingsdiensten. Bij het samenwerkingsverband, het Platform BOD-en, is ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid aangesloten.

De NVWA-IOD werkt nauw samen in Europees en internationaal verband. De NVWA-IOD verricht strafrechtelijke onderzoeken in opdracht van het Europese Openbaar Ministerie (EOM) en neemt deel aan internationale platforms, zoals EMPACT, het Europees multidisciplinair platform tegen criminele bedreigingen. De NVWA-IOD beschikt over een Europol Liaison Officer, als onderdeel van Dutch-Desk van het landelijk Internationaal Rechtshulp Centrum (LIRC). Het LIRC heeft toegang tot alle Europese systemen (Europol) voor het beantwoorden en uitvragen van politieke rechtshulp.

Het FP is een specialistisch landelijk opererend onderdeel van het OM, dat zich richt op de bestrijding van fraude, milieucriminaliteit en de afwikkeling van complexe ontnemingszaken, onder andere op de domeinen van de bijzondere opsporingsdiensten. Het FP is verantwoordelijk voor de vervolging in strafzaken waarin een BOD het opsporingsonderzoek doet. Het FP selecteert samen met de opsporingsdiensten de meest relevante zaken voor een strafrechtelijke aanpak.

Handhavingsarrangement

Jaarlijks stellen de bijzondere opsporingsdiensten op grond van artikel 11 Wet op de Bijzondere Opsporingsdiensten, namens de betrokken minister en het College van procureurs-generaal, een handhavingsarrangement op waarin de wederzijdse afspraken over de inzet van strafrecht en de afhandeling van opsporingsonderzoeken vastgesteld worden. Met dit verslag wordt jaarlijks gerapporteerd over de verwezenlijking van de afspraken uit het handhavingsarrangement. De minister van LNV zendt het jaarverslag na vaststelling ervan aan de Staten-Generaal.²

Leeswijzer

In dit jaarverslag 2023 worden de volgende thema's behandeld:

- Resultaten
- Geprioriteerde thema's
- Bestuurlijke signaleringen
- Afdoeningen

¹ Op grond van artikel 2 Wet op bijzondere opsporingsdiensten is de NVWA-IOD aangewezen als bijzondere opsporingsdienst (BOD) voor de strafrechtelijke handhaving op de beleidsterreinen van de departementen van LNV en VWS. Er zijn 4 BOD-en; naast de NVWA-IOD zijn dat de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de opsporingsdienst van de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), en van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT-IOD).

² Zoals beschreven in artikel 11 lid 3 Wet op de bijzondere opsporingsdiensten.

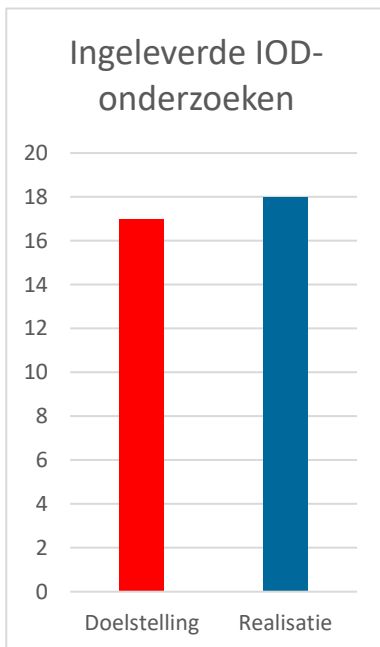
2 Resultaten

In het jaarplan van de NVWA zijn de doelstellingen voor de NVWA-IOD vastgelegd in jaarplanresultaten. De NVWA-IOD heeft circa 170 formatieplaatsen. Daarmee worden fraudesignalen opgewerkt naar opsporingsonderzoeken, analyses gemaakt en onderzoeken uitgevoerd. De beoogde jaarplanresultaten zijn onderdeel van de afspraken zoals opgenomen in het handhavingsarrangement van 2023. In deze paragraaf worden deze resultaatafspraken verantwoord. Deze zijn geclusterd in opsporing (§2.1), criminele inlichtingen (§2.2), inlichtingen (§2.3), analyse (§2.4), afpakken (§2.5) en persbeleid en communicatie (§2.6).

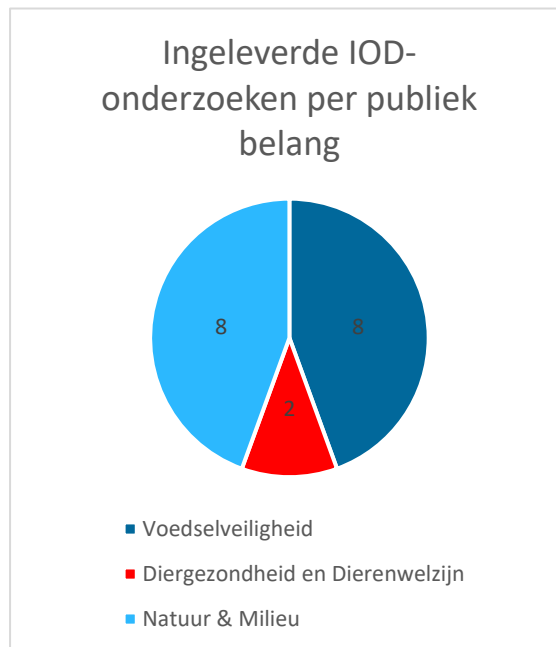
2.1 Opsporing

Vóór 2023 lag de doelstelling van het aantal bij het Functioneel Parket ingeleverde onderzoeken op 15-20 per jaar. Vanaf 2023 en verder is dit verhoogd naar 17-23 ingeleverde onderzoeken per jaar, door een lichte toename van de formatie dankzij inzet van extra middelen uit het coalitieakkoord 2021-2025³. Echter, zoals in het handhavingsarrangement 2023 al is beschreven, kost het inwerken van nieuwe collega's veel tijd voor het zittende personeelsbestand. Aanvullend zijn niet alle regeerakkoordmiddelen toegekend en is er sinds medio 2023 een zeer terughoudend aannamebeleid bij de NVWA.

Deze omstandigheden in ogenschouw nemend is het aantal van **18 ingeleverde onderzoeken** (zie figuur 1 en 2) in 2023 een mooi resultaat. Naast de reguliere onderzoeken zijn in 2023 ook **8 rechtshulpverzoeken** (zie figuur 3) afgerond. Deze verzoeken omvatten het verlenen van bijstand aan een buitenlands onderzoek door bijvoorbeeld een Nederlandse getuige te horen.

Figuur 1

Figuur 2

³ In het coalitieakkoord van het vierde kabinet Rutte (Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst, 2021-2025) en de daarbij gaande budgettaire bijlage wordt structureel 100 miljoen gereserveerd om de positie van de NVWA te versterken en de onbalans tussen beschikbare taken en middelen te verkleinen. [Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

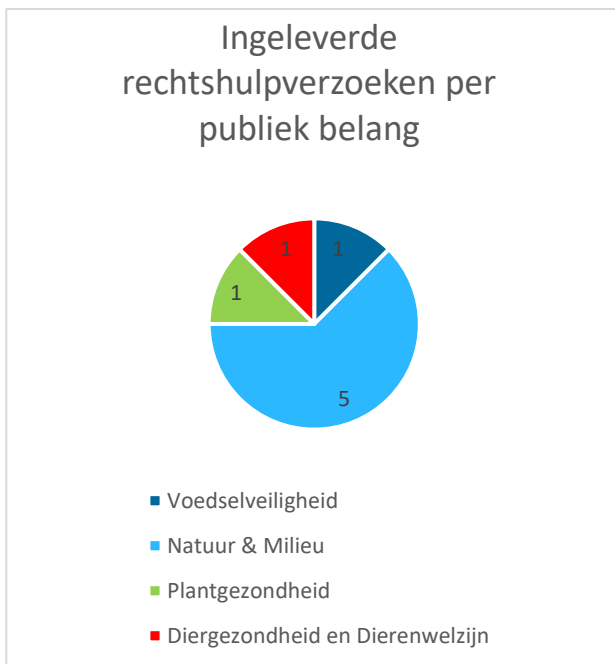
In 2023 is verder gewerkt aan het verbeteren van de sturing op afdoeningen, doorlooptijden en de impact van onze zaken. Om deze ontwikkeling te bevorderen is een dashboard ontwikkeld voor het Selectieoverleg (SO) om beter zicht te krijgen op deze facetten.

In het SO worden onder meer ingediende preweegdocumenten beoordeeld. Deze documenten, waarin een fraudesignaal wordt geconcretiseerd en in een juridische context geduid wordt, vormen de input voor het SO om te beslissen of zaken geschikt zijn om over te dragen aan afdeling opsporing.

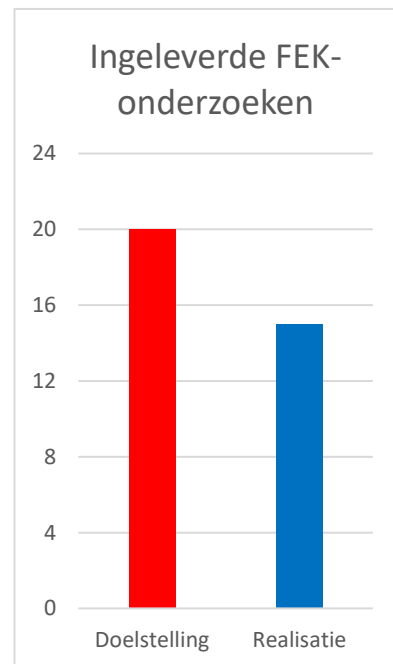
Fraude Expertise Knooppunt

De divisie Inspectie van de NVWA en de NVWA-IOD werken samen in het Fraude Expertise Knooppunt (FEK). Het FEK is ontstaan vanuit de behoefte om in een qua zwaarte en omvang tussencategorie van boa-zaken advies en expertise van de IOD in te zetten. In een FEK-traject worden de door divisie Inspectie geïnitieerde veelal wat kleinere strafrechtelijke onderzoeken ondersteund door de NVWA-IOD. De NVWA-IOD levert bijvoorbeeld ondersteuning bij het inzetten van (complexere) strafrechtelijke bevoegdheden en het afpakken van crimineel vermogen.

Gepland was dat de NVWA-IOD in 2023 bij zou dragen aan circa 20 op te starten en 20 in te leveren FEK-zaken. In 2023 zijn van **15 FEK-zaken** het proces-verbaal ingediend bij het Functioneel Parket. Daarnaast zijn er **8 nieuwe FEK-zaken** (zie figuur 4) in uitvoering genomen. De lagere cijfers zijn te verklaren door personele onderbezetting binnen het FEK.

Figuur 3

Figuur 4

2.2 Team Criminele Inlichtingen

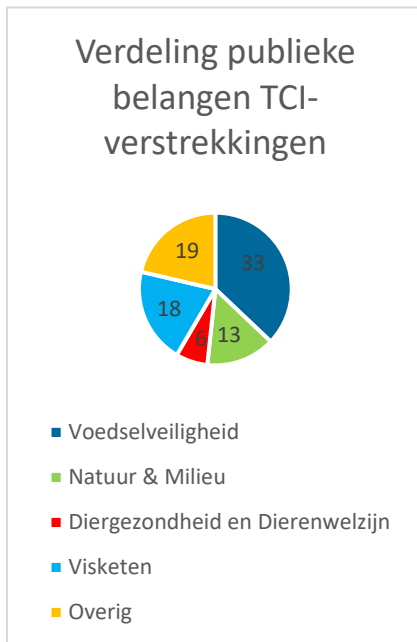
Het Team Criminele Inlichtingen (TCI) maakt processen-verbaal op en/of levert risicosignalen. Deze processen-verbaal zijn initiërend voor, dan wel ondersteunend aan de opsporingsonderzoeken binnen de NVWA-IOD.

In 2023 heeft TCI **81 processen-verbaal** en **4 risicosignalen verstrekt** (zie figuur 5). Team Intelligence kan met de informatie van TCI preweegdocumenten opstellen die kunnen leiden tot nieuwe opsporingsonderzoeken. Tevens kunnen verstrekkingen van TCI bijdragen aan lopende onderzoeken. De samenwerkingsvormen tussen TCI van de NVWA-IOD en de andere TCI's in Nederland zijn in 2023 opnieuw versterkt. Zo bestaan verschillende overlegstructuren met andere TCI's en wordt er tezamen een nieuw ICT-systeem – dat meer mogelijkheden biedt – verkend.

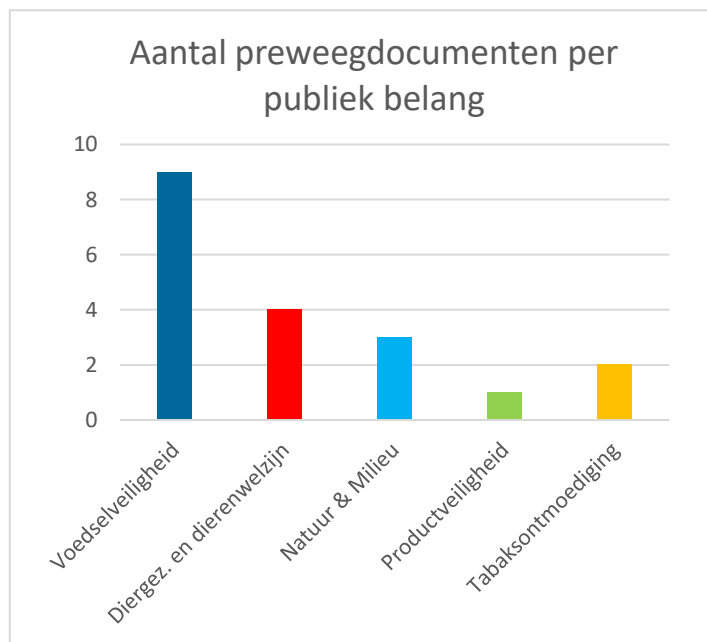
2.3 Intelligence

Middels het domeingericht inwinnen (DGI) zijn de NVWA-domeinen⁴ binnen de twee teams Intelligence in portefeuilles verdeeld over informatierechercheurs en analisten en wordt doorlopend informatie verzameld op alle domeinen. Het gaat hierbij om het verzamelen en verder brengen van concrete (fraude)signalen waarvoor de informatierechercheurs primair aan de lat staan. Omdat de NVWA-IOD zich bezighoudt met het opsporen van haalcriminaliteit waarvan doorgaans geen aangifte wordt gedaan is een Team Intelligence dat zelf informatie verzamelt van cruciaal belang.

De NVWA heeft haar taken verdeeld over verschillende domeinen. De werkzaamheden van een informatierechercheur op deze domeinen bestaan in de eerste plaats uit het opwerken van binnengekomen signalen tot preweegdocumenten. In 2023 heeft het Team Intelligence **20 preweegdocumenten** aangeleverd ter besluitvorming in het SO. Hiervan zijn **19 preweegdocumenten** (zie figuur 6) door de NVWA-IOD in uitvoering genomen.

Figuur 5

Figuur 6

⁴ De publieke belangen van de NVWA zijn onderverdeeld in verschillende 'NVWA-domeinen'. Zo is het domein Bijzondere eet- en drinkwaren onderdeel van het publiek belang Voedselveiligheid en is het domein Meststoffen weer onderdeel van het publiek belang Milieu & Natuur.

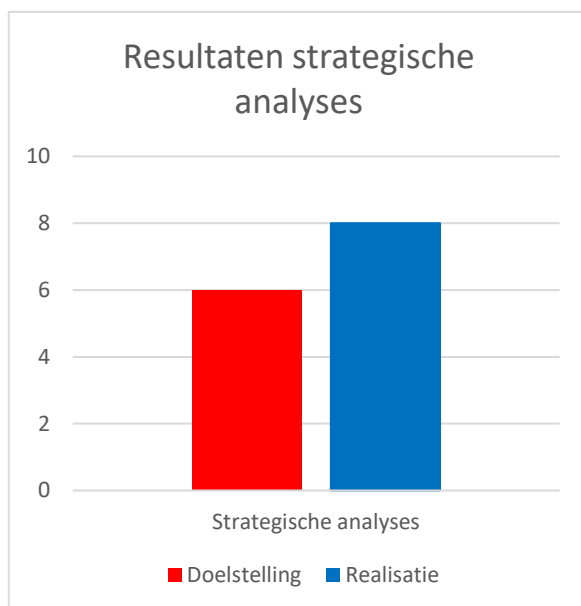
Naast het verzamelen en verder brengen van concrete (fraude)signalen wordt in het team ook meer abstracte informatie over de verschillende domeinen verzameld. Denk aan de aard en omvang van fraude, regelgeving, de manier waarop fraude wordt gepleegd en specifieke risicogroepen. Hiervoor staan met name de intelligence analisten aan de lat. Deze inzichten worden verwerkt in domeinbeelden, die door de analisten van de teams Intelligence worden opgesteld en jaarlijks worden geüpdatet.

Daarnaast wordt door intelligence analisten ingezoomd op specifieke onderwerpen binnen domeinen. Hierbij worden data-analyse en inzichten uit sociale netwerkanalyses gecombineerd met informatie van bijvoorbeeld inspecteurs om beter zicht te krijgen op het netwerk rond (actoren in) signalen. Dit stelt de NVWA-IOD beter in staat om onderbouwde keuzes te maken voor de inzet van strafrecht en de mogelijke inzet van alternatieve interventies zoals handavingscommunicatie of het laten intrekken van erkenningen door partners. Onderwerpen waarop in 2023 verdiepende analyse plaatsvond waren onder meer gewasbeschermingsmiddelen (met focus op handel en advies), importpartijen (noten-granen-zaden), de visketen en het domein natuur, met in het bijzonder de focus op illegale import en export van hout.

2.4 Analyse

In 2023 moesten 6 strategische fraude-analyses opgeleverd worden. Dit zijn producten ten behoeve van het verbeteren van strategie en beleid, op basis van een strategische fraude-analyse. In 2023 had de gedragen vaststelling van strategische domeinagenda's prioriteit. Deze meerjarige agenda's moeten richting geven aan inwinning, de selectie van zaken, en de inzet van analyse en bestuurlijke signalering. Dat geeft inzicht in de prioritering en samenhang tussen de verschillende producten van de NVWA-IOD.

In 2023 zijn uiteindelijk **8 strategische analyses** (zie figuur 7) opgeleverd. Hiertoe behoren onder meer 2 strategische domeinagenda's van de domeinen Mest en Productveiligheid. Een andere strategische analyse die in 2023 is vastgesteld is het Frauderapport Roodvlees. In dit rapport wordt een aantal structurele (fraude)problemen in de roodvleesketen beschreven. Deze inzichten zijn inmiddels breed gedeeld binnen de NVWA en met de sector zelf.

Figuur 7

2.5 Afpakken

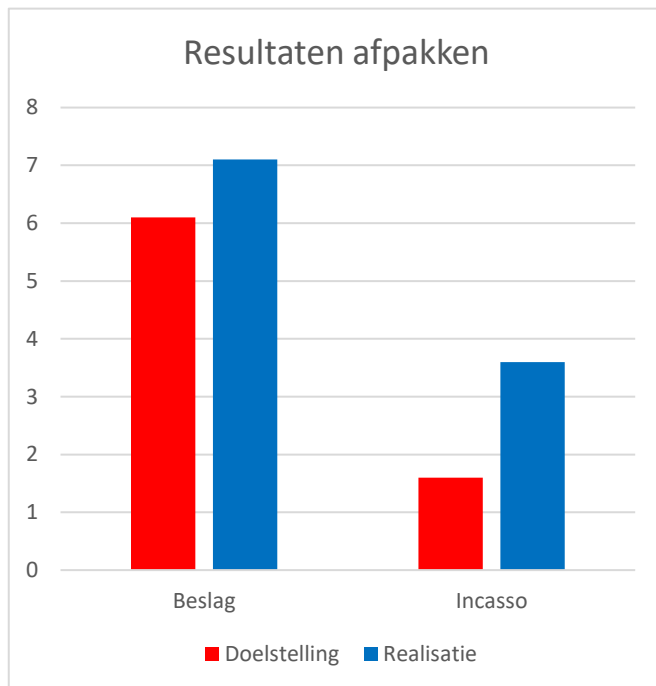
'Afpakken', ofwel weghalen van crimineel vermogen, is een belangrijk en effectief onderdeel van de aanpak en preventie van geld-gedreven criminaliteit. Door criminele geldstromen aan te pakken wordt de overtreder geraakt daar waar het pijn doet. Daarnaast voorkomt het verstoring in de samenleving, variërend van vormen van onveiligheid tot hogere prijzen voor consumenten en bedrijven. Daarom staat afpakken hoog op de agenda van het OM en de NVWA-IOD.

Beslagdoelstelling

De NVWA-IOD heeft samen met het Functioneel Parket, een beslagdoelstelling, in zowel euro's als percentage zaken waarin beslag is gelegd. De norm voor deze doelstelling is een afgeleide van de bezetting in aantal formatieplaatsen (fte's) per BOD. Dit resulteert voor de NVWA-IOD in een beslagdoelstelling van 6,1 miljoen euro per jaar. Het gerealiseerde beslag bedroeg in 2023 **7,1 miljoen euro** (zie figuur 8). Hiermee is de doelstelling voor het beslag ruimschoots bereikt.

Incassodoelstelling

Daarnaast heeft het Functioneel Parket een incassodoelstelling voor de onderzoeken op het terrein van de NVWA-IOD. Ook de incassodoelstelling is een afgeleide van de bezetting in fte per BOD en bedraagt 1,6 miljoen euro per jaar voor de NVWA-IOD. Het gerealiseerde incassobedrag over het jaar 2023 bedroeg voor het Functioneel Parket ruim **3,6 miljoen euro** op de onderzoeken van de NVWA-IOD (zie figuur 8). Dit is ruim het dubbele van de doelstelling van 1,6 miljoen euro.

Figuur 8

2.6 Media en persbeleid

In het handhavingsarrangement zijn afspraken gemaakt over communicatie. Communicatie is een belangrijk instrument bij een effectieve aanpak van criminaliteit en het tegengaan van maatschappelijke schade daarvan. Niet alleen voor strafrechtelijke onderzoeken, maar ook in specifieke zaken is het van belang om communicatiestrategieën te ontwikkelen rond gezamenlijke informatieproducten, zoals fenomeenanalyses, fraudebeelden en strategische fraudeanalyses.

Gekoppeld aan de uitvoering van onderzoeken heeft persvoorlichting in 2023 verschillende persberichten opgesteld. In 2023 waren dit **8 stuks**, waarvan 3 voorzien van begeleidend beeldmateriaal van bijvoorbeeld een actiedag of een inbeslagname van goederen. In juli 2023 heeft de NVWA-IOD tevens een mediacampagne over gevaarlijke afslankmiddelen uitgerold in combinatie met een groot aantal acties en doorzoekingen rond hetzelfde thema. Het doel van de campagne was om burgers te informeren en waarschuwen over het gevaar van het kopen van dergelijke middelen via internet. De mediaberichtgeving inclusief beeldmateriaal over de gevaren van afslankmiddelen met, in dit geval, amfetamine als werkzame stof haalde het landelijke nieuws en was onderwerp van gesprek in verschillende mainstreammedia.

3 Thema's en prioriteiten

In beginsel acteert de NVWA-IOD op alle NVWA-domeinen: Bijzondere eet- en drinkwaren, Industriële productie, Dierlijke bijproducten, Diervoeder, Vleesketen en voedselveiligheid, Diergeneesmiddelen, Levende dieren en diergezondheid, Dierenwelzijn, Meststoffen, Gewasbescherming, Duurzaamheid Vis, Natuur, Fytosanitair, Productveiligheid, en fraude ten aanzien van subsidies.

In het handhavingsarrangement staan de jaarlijkse prioriteiten beschreven. Deze worden gezamenlijk bepaald door LNV, VWS, het Functioneel Parket en de NVWA-IOD. De hoogste prioriteit ligt bij voedselveiligheid (§3.1). Tevens heeft milieucriminaliteit hoge prioriteit (§3.2) en wordt aandacht gevraagd voor de domeinen dierenwelzijn, levende dieren en diergezondheid (§3.3), fytosanitair en import en export. Naast voedselveiligheid is er extra aandacht voor productveiligheid en in het bijzonder voor de uitvoering van de Warenwet Attractie- en Speeltoestellen (§3.4). Dit laatste geldt in geval van ernstige en dodelijke ongevallen. Bij zo een ongeval wordt altijd onderzoek gedaan om de oorzaak van het ongeluk te achterhalen.⁵

3.1 Voedselveiligheid

Een groot aandeel van de onderzoeken die de NVWA-IOD uitvoert, vallen onder het publieke belang van voedselveiligheid. In 2023 leverde de NVWA-IOD **8 dossiers** in van opsporingsonderzoeken op het gebied van publiek belang voedselveiligheid. Daarnaast rondde de NVWA-IOD 3 rechtshulpverzoeken af met een voedselveiligheidscomponent.

Een voorbeeld van een groot onderzoek omtrent voedselveiligheid en economische schade is een onderzoek waarbij een verdachte structureel en op grote schaal kippenvlees op papier aanmerkte als vis om op die manier stelselmatig hoge douaneheffingen te omzeilen. Dit zorgde voor een voedselveiligheidsrisico, omdat het kippenvlees door de valsheid in geschrifte niet meer te traceren was. Bovendien berokkende de omzeiling van douaneheffing grote financiële schade. Daarnaast werkt dit ondermijnd en is er sprake van oneerlijke concurrentie voor de lokale productie en verwerking van kippenvlees, zowel voor Nederland als voor het ontvangend land.

3.2 Milieucriminaliteit

Milieucriminaliteit omvat strafrechtelijk, bestuursrechtelijk en/of moreel verwijtbaar gedrag op het terrein van de milieuwet- en regelgeving die (aannemelijk) milieuschade tot gevolg heeft en waarmee tegelijkertijd (bedrijfs)economisch voordeel of immaterieel gewin wordt nagestreefd⁶. De NVWA-IOD rondde in 2023 8 dossiers af die in het kader stonden van milieucriminaliteit. Bovendien werden 3 rechtshulpverzoeken over milieucriminaliteit afgerond. De opsporingsonderzoeken richtten zich onder meer op strafbare feiten rondom gewasbeschermingsmiddelen en mest.

Binnen het domein gewasbeschermingsmiddelen zijn in 2023 2 strafrechtelijke onderzoeken afgerond. Eén onderzoek ging over de vermoedelijke illegale verkoop van gewasbeschermingsmiddelen voor de fruitteelt, waarbij een groot aantal middelen in beslaggenomen is. Het andere onderzoek betrof een zaak waar gewasbeschermingsmiddelen in de sierteelt vermoedelijk verkeerd werden toegepast. Zaken waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt of verhandeld die niet zijn toegelaten in Nederland, of zaken waar gewasbeschermingsmiddelen verkeerd worden toegepast, kunnen een gevaar vormen voor mens, dier en milieu.

⁶ Neve, R. (2012) *Milieucriminaliteit in Nederland, een inventarisatie van voor het Nationaal Dreigingsbeeld*.

En één specifiek onderzoek richtte zich op grootschalige en internationale fraude met mest. Voor dit onderzoek werd samengewerkt met de Belgische en Nederlandse politie om de bedrijven van meerdere grote mestverwerkers stil te leggen.

3.3 Diergezondheid en dierenwelzijn

Er zijn in 2022 en 2023 meerdere onderzoeken gedaan naar misstanden op het gebied van dierenwelzijn. De misstanden vonden plaats bij de illegale slacht van dieren, een exportverzamelplaats en een transportonderneming. De misstanden kwamen aan het licht door oplettende medewerkers van de NVWA, maar ook door aangifte van dierenbeschermings- en dierenwelzijnsorganisaties als 'Ongehoord', 'House of Animals' en 'Stichting Varkens in Nood'. In de onderzochte gevallen zijn onder andere doorzoekingen geweest, camerabeelden in beslag genomen voor onderzoek en verdachten gehoord. Daarnaast zijn in ieder geval erkenningen (tijdelijk) geschorst, heeft het slachtproces stilgelegd en is verscherpt toezicht toegepast.

3.4 Attracties- en speeltoestellen

De NVWA-IOD krijgt in het geval van een ongeluk met dodelijke afloop, strafrechtelijk onderzoek te doen naar de oorzaak bij ongevallen met attractie- en speeltoestellen.

Op het moment van schrijven zijn geen ongevalsonderzoeken in behandeling, omdat er zich recent geen voorvallen hebben voorgedaan. In het kader van attractie- en speeltoestellen zijn in 2023 wel twee strategische analyses afgerond. Een analyse over lerende ongevalsonderzoeken⁷ en een effectanalyse over de handavingscommunicatie die in 2022 over dit thema is belegd.

⁷ Lerende ongevalsonderzoeken richten zich niet op de schuldvraag, maar leggen de focus op risicobeheersing en wat er geleerd kan worden van het ongeval.

4 Bestuurlijke signaleringen

Van een aantal door de NVWA-IOD uitgevoerde strafrechtelijke onderzoeken wordt een bestuurlijke signalering opgemaakt. Dit zijn bestuurlijke rapportages waarin de casus wordt beschreven, adviezen worden geformuleerd en de zienswijze van de betrokken partners is opgenomen. De bestuurlijke rapportages worden afgestemd met het Functioneel Parket en worden ter vaststelling geagendeerd in het reguliere overleg tussen de LNV, VWS, het Functioneel Parket en de NVWA. In het handhavingsarrangement 2023 is vastgelegd dat de NVWA-IOD ongeveer 8 bestuurlijke signaleringen per jaar moet opmaken.

In 2023 heeft de NVWA-IOD **5 bestuurlijke signaleringen** opgeleverd. Het aantal van 8 is niet gehaald, omdat er sprake was van onderbezetting door openstaande vacatures en het inwerken van nieuwe collega's. Een andere verklaring voor het lager uitgevallen aantal opgeleverde bestuurlijke signaleringen is dat niet ieder afgerond opsporingsonderzoek noopt tot een bestuurlijke signalering. Hieronder worden twee voorbeelden uitgelicht.

Bestuurlijke signalering voedselveiligheid

Een voorbeeld van een bestuurlijke signalering over voedselveiligheid in 2023 is de bestuurlijke rapportage over een afgerond onderzoek waarbij voedingsmiddelen met een gebrek via een afvalinzamelaar opnieuw op de markt gebracht werden. Dit terwijl de producten bestemd waren voor afvalverwerking vanwege mogelijke glasscherven in de producten.

Resultaat van de rapportage is de publicatie van een artikel in het VMT om fraudekennis te delen met de branche en advies mee te geven over hoe deze fraude kan worden voorkomen. Bovendien vormt de rapportage input voor een grotere analyse naar fraude met restpartijen van levensmiddelen, die in 2024 wordt afgerond. Doel van deze analyse is om beter zicht te krijgen op de wereld van (schadelijke) restpartijen om in het vervolg nóg gericht te kunnen handhaven.

Bestuurlijke signalering milieucriminaliteit

Op het gebied van milieucriminaliteit is onder meer een bestuurlijk signaal afgegeven naar aanleiding van een afgerond onderzoek over mestfraude. In dit onderzoek bleek een agrarisch adviesbureau de spil te zijn van de fraude. Fraude met mest is problematisch vanwege de impact op de natuur en het oppervlakte- en grondwater. Met deze bestuurlijke rapportage is de positie van agrarische adviesbureaus in de branche onder de aandacht gebracht.

5 Afdoeningen OM/FP

5.1 Inleiding

In deze paragraaf worden de resultaten met betrekking tot de afdoening door het OM weergegeven. Het gaat hierbij om strafzaken waarin een rechtbank uitspraak heeft gedaan dan wel het OM een straf heeft opgelegd of tot een sepot⁸ is gekomen.

Het betreffen afdoeningen die in 2023 zijn geregistreerd. Echter, de dossiers van deze zaken zijn vaak al in eerdere jaren ingeleverd door de opsporingsteams van de NVWA-IOD. De complexiteit en omvang van een strafrechtelijk onderzoek, de duur van de regiefase bij de rechter-commissaris, maar ook beschikbare zittingscapaciteit bij de rechtbank, zijn van invloed op het uiteindelijke moment van afdoening. Een strafzaak wordt afgedaan met een OM-afdoening (transactie, strafbeschikking, sepot) of met een rechterlijke uitspraak. In dit jaarverslag is uitgegaan van de 'geregistreerde parketnummers'. Eén parketnummer betekent in dit geval één verdachte.

Binnen onderzoeken komt het regelmatig voor dat bij verschillende verdachten (ieder met eigen parketnummer) verschillende vervolgingsbeslissingen genomen worden. Bijvoorbeeld wanneer zowel de natuurlijke persoon als de rechtspersoon wordt meegenomen als verdachte en op een later moment wordt besloten om één van de twee te seponeren en de ander te vervolgen.

5.2 Afdoeningen

In 2023 heeft het Functioneel Parket **173 parketnummers** (zie tabel 1) afgedaan.

OM-afdoeningen van de NVWA-IOD	2023	2023
Wijze van afdoening	Aantal	Aandeel van geheel
Dagvaarden	56	32,4%
OM-strafbeschikking	23	13,3%
Onvoorwaardelijk sepot	37	21,4%
Oproepen ter terechtzitting n.a.v. verzet	6	3,5%
Overdracht	27	15,6%
Transactie	17	9,8%
Voorwaardelijk sepot	5	2,9%
Overig	2	1,2%
Eindtotaal	173	100,0%

tabel 1

Voor 2023 is als doelstelling een maximaal een sepotpercentage van 15% voor de ingeleverde opsporingsonderzoeken gehanteerd. Voor de NVWA was het sepotpercentage over 2023 in totaal ongeveer 24%. De 15% is als streven te laag gebleken en wordt voor 2024 opgehoogd naar 19% voor alle BOD-en. Het is daarmee ambitieus ten opzichte van het huidige resultaat van afgerond 24%.

Het Functioneel Parket is de afgelopen periode druk geweest met het wegwerken van oude werkvoorraden in verband met de verlichting van de strafrechtketen. Die inhaalslag is afgerond.

⁸ Met een sepot wordt een strafbaar feit bedoeld waarover op grond van het algemeen belang door de officier van justitie is besloten deze niet in behandeling te nemen en af te doen. Bijvoorbeeld omdat de officier van justitie te weinig bewijs heeft tegen een verdachte, of het strafbare feit te gering is om in behandeling te nemen, of als de verdachte de schade aan het slachtoffer heeft betaald. Een voorwaardelijk sepot is een beslissing van het OM waarbij het onder voorwaarden afziet van vervolging van een geconstateerd strafbaar feit en de vervolging beëindigt als de verdachte aan één of meer voorwaarden voldoet, zoals het vergoeden van de schade.

Dat maakt dat het percentage sepots – in het bijzonder die van oude zaken - hoger is. In de loop van 2024 wordt daarom een daling verwacht.

6 Ernstige fraude melden

Heeft u informatie over ernstige fraude binnen een van de toezichtsdomeinen van de NVWA? Bijvoorbeeld over de illegale handel in gewasbeschermingsmiddelen? En wilt u die informatie met ons delen? Neem dan via 06 - 13 44 94 77 contact op met ons Team Criminele Inlichtingen (TCI). Dat kan 24 uur per dag. U kunt uw informatie volledig anoniem delen. Het TCI schermt uw identiteit af.

Waarover fraude melden

U kunt contact opnemen met het TCI als u informatie heeft over ernstige fraude binnen de toezichtsdomeinen van de NVWA. Het kan dan gaan om fraude met bijzondere eet- en drinkwaren, diergeneesmiddelen, dierlijke bijproducten, diervoeder, dierenwelzijn, gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen, natuur, productveiligheid, vis, vlees of bijvoorbeeld subsidies. Ook wanneer u informatie heeft over situaties die een ernstige bedreiging voor de voedselveiligheid opleveren, kunt u met ons contact opnemen.

Anoniem informatie delen

Anonimiteit is van belang wanneer bekendmaking van uw identiteit mogelijk verregaande persoonlijke consequenties heeft, zoals ontslag of bedreiging. Het TCI heeft de wettelijke bevoegdheid om de identiteit van zijn informanten af te schermen. Voor uw veiligheid, zijn uw personalia alleen bekend binnen het TCI. Uw gegevens worden dus niet gedeeld met anderen binnen de NVWA.

Contact opnemen

Wanneer u anoniem informatie wilt delen, kunt u contact opnemen met 06 - 13 44 94 77. Het gesprek is vanaf het eerste moment strikt vertrouwelijk. Wanneer u belt, krijgt u een medewerker van het TCI aan de lijn die u vraagt om op hoofdlijnen te vertellen welke informatie u wilt delen. Deze medewerker beoordeelt of uw informatie geschikt is voor het TCI. Als dit het geval is, neemt een TCI-rechercheur vervolgens contact met u op. Wanneer het geen zaak voor het TCI is, verwijzen wij u zo mogelijk naar het juiste loket.

Het TCI is 24 uur per dag bereikbaar, zowel op werkdagen als in het weekend. Het TCI is bereikbaar via 06 - 13 44 94 77.

Team Criminele Inlichtingen (TCI)

Het TCI verzamelt informatie over zware criminaliteit en grootschalige fraude binnen de toezichtsdomeinen van de NVWA. De belangrijkste bronnen zijn informanten; dit zijn mensen die in het geheim informatie delen met de NVWA. Het werk van het TCI staat dan ook in het teken van de afscherming van de identiteit van personen die hun informatie uitsluitend in volledige anonimiteit willen en/of kunnen delen. Met deze informatie kunnen we ernstige misdrijven voorkomen en verdachten opsporen.